

# ВОЗО

ГАЗЕТ ЛЕҢОНЫ: ВКП(б) ЈЕМДИНСА  
РАЖКОМ ДА РАЈСПОЛКОМ

№5 (579)

ЈАНВАР 15 ЛУН  
1938 ВО

Пето толысын 10 номер

Депутат должен тодны, мыј сјо народлөн слуга, Верховној Совето сылөн посланец да сјо должен нуодны ассо сјо виҗ куза, код куза сылы сетома наказ народон.

СТАЛЫН.

## СССР-са 1-ој созыва Верховној Советлөн 1-ој сессіја ИНФОРМАЦИОННОЈ ЈУӨРТӨМ

### Союзса Советлөн 1938-өд во январ 12-өд лунса заседаније жылыс

### Националностјас Советлөн 1938-өд во январ 12-өд лунса заседаније жылыс

Январ 12-өд лунө 8 час рытын Националностјас Совет заседајтан залын, Кремлын вбли Националностјас Советлыс первој сессіја востом.

Депутат Г. И. Петровскіј јорт предложеније серти, сессіја востис Националностјас Советлөн старејшөј депутат М. Г. Цакаја јорт.

Цакаја јорт женидик реч бөын Националностјаслөн Совет бөрјис Националностјас Советө председателөс да председателөс вежыясөс.

Националностјас Советө председателөн өтсөгласөн лоі бөрјома Н. М. ШВЕРНИК јортөс.

Председателөс вежыясөн бөрјома: Ч. А. Асланова Али Кızı да А. М. Левицкөј јортјасөс.

Националностјаслөн Совет сессіја уж куза примитис ташөм регламент:

1. Националностјас Совет сессіјалөн заседанијесыс нуөдсө квајтсан дас час рытөз.

2. Националностјас Совет сессіјалөн уж пөрадок вөпросјас куза докладчикјасөс вынөдсө Националностјас Советлөн председателөн.

3. Националностјас Совет депутатјаслөн бмд группа, көні лыдысө 50 мөртые не ешажык, вермө выставитны ассыс докладчикөс.

4. Докладчикјаслы сетсө доклад вөчөм вылө өти час да көрталана кыв вылө—30 минут. Содокладчикјаслы содоклад вөчөм вылө—30 минут да көрталана кыв вылө—15 минут.

5. Ораторјаслы сетсө кыв первојыс—20 минут да мөдпөв—5 минут.

6. Личнөј зајавленијес да фактическөј справкјас сетсө писменнө і јөздөсөнны Националностјас Советлөн председателөн, пыржө либө заседаније помын, на јө содержаніе серти.

7. Очередтөм запросјас сетсө писменнө да јөздөсөнны Союзса Совет председателөн пыржө.

8. Пөрадок нуөдөм куза кыв сетсө 5 минут.

9. Гөлдсүјтан мотивјас куза сетсө 3 минут.

Националностјас Советлөн РСФСР-са, Казахстан-са да Белоруссіјаса депутатјас группасан депутат Н. А. Булганін јорт предложеније серти Националностјаслөн Совет примитис ужлыс ташөм пөрадок:

1. Националностјас Советө мандатнөј комиссіја

2. Союзса Советө пөстојаннөј комиссіја бөрјөм;

3. СССР-са ЦИК-өн да СНК-өн примитөм шудмјаскөд јитөдын, СССР-са Конституцијасы өткымын статтјасөс вежөмјас да содтөдјас;

4. СССР-са Верховној Советлыс президиум бөрјөм:

а) СССР-са Верховној Советлыс президиумса председателөс,

б) СССР-са Верховној Советлыс президиумса председателөс вежыясөс,

в) СССР-са Верховној Советлыс секретарөс,

г) СССР-са Верховној Советлыс президиумса шленјасөс;

5. СССР-са правителствөс—СССР-са Народнөј Комиссарјаслыс Совет образутөм;

6. СССР-са прокурорөс назначитөм;

7. Депутатјаслы расходјас, кодјас јитчөмаөс наөн депутатскөј обязанностјас нуөдөмын мынтөм жылыс.

Союзса Совет примитис шудм Союзса Совет да Националностјас Совет өтүвја заседаније вылын видлавны ташөм пунктјас:

3. СССР-са ЦИК-өн да СНК-өн примитөм шудмјаскөд јитөдын, СССР-са Конституцијасы өткымын статтјасөс вежөмјас да содтөдјас жылыс;

4. СССР-са Верховној Советлыс президиум бөрјөм жылыс;

5. СССР-са правителствөс—СССР-са Народнөј Комиссарјаслыс Совет образутөм жылыс;

6. СССР-са прокурорөс назначитөм жылыс.

Союзса Советынын депутатјаслыс полномочије прөверитөм куза бөрјөма мандатнөј комиссіја ташөм составон:

Мандатнөј комиссіјаын председател—А. С. Щербаков јорт.

Мандатнөј комиссіјаса шленјас:

А. М. Алемасов.

Ф. В. Шигмарданов.

Фудай—Бергенов Айтбай

К. И. Николајева

А. Ј. Корнејчук

М. С. Тухнов

Н. И. Сугонака

Утегаліев Кулжан

Г. А. Арутуан

Кулиев Тејмур Имам Кулиоглы.

Мандатнөј комиссіја бөрјөм бөрын Союзса Советлөн медвозза заседаније сиптысө.

(ТАСС).



Националностјас Советлөн председател Н. М. ШВЕРНИК

бөрјөм;

2. Националностјас Советө пөстојаннөј комиссіја бөрјөм;

3. СССР-са ЦИК-өн да СНК-өн примитөм шудмјаскөд јитөдын, СССР-са Конституцијасы өткымын статтјасөс вежөмјас да содтөдјас жылыс;

4. СССР-са Верховној Советлыс президиум бөрјөм;

а) СССР-са Верховној Советлыс председателөс,

б) СССР-са Верховној Советлыс председателөс вежыясөс,

в) СССР-са Верховној Советлыс секретарөс,

г) СССР-са Верховној Советлыс президиумса шленјасөс.

5. СССР-са правителствөс—СССР-са Народнөј Комиссарјаслыс Совет образутөм;

6. СССР-са прокурорөс назначитөм;

7. Депутатјаслы расходјас, кодјас јитчөмаөс наөн депутатскөј обязанностјас нуөдөмкөд мынтөм жылыс.

Националностјаслөн Совет примитис шудм Националностјас Совет да Союз-

са Совет өтүвја заседаније вылын видлавны ташөм пунктјас:

3. СССР-са ЦИК-өн да СНК-өн примитөм шудмјаскөд јитөдын, СССР-са Конституцијасы өткымын статтјасөс вежөмјас да содтөдјас жылыс;

4. СССР-са Верховној Советлыс президиум бөрјөм жылыс;

5. СССР-са правителствөс—СССР-са Народнөј Комиссарјаслыс Совет образутөм жылыс;

6. СССР-са прокурорөс назначитөм жылыс;

7. Депутатјаслы расходјас, кодјас јитчөмаөс наөн депутатскөј обязанностјас нуөдөмкөд мынтөм жылыс.

Националностјас Советса депутатјаслыс полномочије прөверитөм куза бөрјөма мандатнөј комиссіја ташөм составон:

1. Мандатнөј комиссіјаын председател Нурпеисов Садык—Петропавловскөј карса округыс депутат, Казахскөі ССР.

Мандатнөј комиссіјаса шленјас:

(Помөб вјөдө мөд листбокыно).



# Націоналістэс Сөветлөн 1938-өд во январ 12-өд лунса заседаниее жылыс

( П О М )

2. Шкірјатов Матвей Фјодорович—Тульскöй — Рязанскöй округса депутат.

3. Нікітін Александр Јефімович—Кантскöй округса депутат, Кіргізіскöй ССР.

4. Папјан Мацак Петросович—Степанаванскöй округса депутат, Армјанскöй ССР.

5. Бурмістенко Міхал Алексејевич—Мајкопскöй селскöй округса депутат, Адыгејскöй автономнöй област.

6. Тімошенко Семен Константинович—Харьковскöй селскöй округса депутат, Украинскöй ССР.

7. Раченок Софіја Петровна—Слуцкöй селскöй округса депутат, Белорусскöй ССР.

8. Кузембајев Тусуп—Карагандинскöй округса депутат, Казахскöй ССР.

Посы Курбан Ніяз—Сталинскöй округса депутат, Туркменскöй ССР.

10. Хорава Акакіј Алексејевич—Гегечкорскöй округса депутат, Грузінскöй ССР.

11. Худажкулов Ібрагім—Катта Курганскöй округса депутат, Узбекскöй ССР.

Воэд, Націоналістэслөн Совет заводітис відлавыны вопрос Націоналістэс Сөветын постојаннöй комиссіјас жылыс.

Комиссіјас образуютм жылыс предложеніе внесітö депутатс групасы Н. М. Марчак јорт.

Націоналістэс Сөветон законодательнöй предложеніејас куза комиссіја составö вынесөдөс дас морт.

Комиссіја составö бөрјисөдны:

1. Комиссіјас председател Туркін Петр Андрејевич—Ленинградскöй селскöй округса депутат.

Комиссіјас шленјас: 2. Нурпеісов Садык—Петропавловскöй карса округса депутат, Казахскöй ССР.

3. Вельбеков Різа Халілович—Веденскöй округса депутат, Армјанскöй ССР.

4. Петрунічев Ніколај Алексејевич—Звениговскöй округса депутат, Маріјскöй АССР.

5. Пікіна Валентіна Фјодоровна—Јошкар-Олінскöй карса округса депутат, Маріјскöй АССР.

6. Нездыменко Калістрат Ефімович—Шепетовскöй округса депутат, Украинскöй ССР.

7. Веденев Борис Јевгеневич—Кандалакшскöй округса депутат, Карельскöй АССР.

8. Алі Гусејнов Ага—Гусејн Мехті оглы—Касум—Ізмајловскöй округса депутат, Азербайджанскöй ССР.

9. Феканозов Владімір Гергіевич—Ахаліскöй округса депутат, Грузінскöй ССР.

10. Петрова Маріја Јаковлевна—Калінінскöй ок-

ругса депутат, РСФСР.

Націоналістэс Сөветö бјуджетнöй комиссіја образуютм жылыс сетö (внесітö) предложеніе депутат А. І. Стецкіј јорт.

Націоналістэслөн Сөвет бөрјö Націоналістэс Сөветлыс бјуджетнöй комиссіја 13 мортис:

1. Комиссіјас председател Хохлов Иван Сергејевич—Московскöй селскöй округса депутат, РСФСР.

Комиссіјас шленјас: 2. Сухомлін Кірілл Васіљевич—Жмерінскöй округса депутат, Украинскöй ССР.

3. Гусејнов Орудж Велі Кіші оглы—Кіровабадскöй округса депутат, Азербайджанскöй ССР.

4. Фіногенов Міхал Тімофејевич—Гомельскöй карса округса депутат, Белорусскöй ССР.

5. Коробов Павел Иванович—Челябінскöй округса депутат.

6. Хоштаріја Семјон Гергіевич—Гагрінскöй округса депутат, Абхазскöй АССР.

7. Ібраімов Мамет Ібраімович—Бахчисарайскöй округса депутат, Крымскöй АССР.

8. Атліјев Серакс—Чарджоускöй селскöй округса депутат, Туркменскöй ССР.

9. Бобокаланов Пулат—Ленінбадскöй селскöй округса депутат, Таджіскöй ССР.

10. Кеңебајев Керім—Гулчінскöй округса депутат, Кіргізіскöй ССР.

11. Кужанов Татігалі—Ајагузскöй округса депутат, Казахскöй ССР.

12. Јулдашев Мухамеджан—Ташкенскöй Кировскöй округса депутат, Узбекскöй ССР.

13. Шпілевој Петр Иванович—Сталинскöй округса депутат, Украинскöй ССР.

Націоналістэслөн Сөвет депутат О. Ју. Шмітсаң прімітö предложеніе сыөн сетöм Москва, Татаріја да Ленинградса депутатс групасын иностраннöй делöјас куза комиссіја образуютм жылыс.

Націоналістэслөн Сөвет шуд образуютны Націоналістэс Сөветлыс иностраннöй делöјас куза комиссіја дас мортис:

1. Комиссіјас председател—Булганін Ніколај Алексејевич.

Комиссіјас шленјас: 2. Левіцкіј Алексеј Міхалович—Вітебскöй карса округса депутат, Белорусскöй ССР.

3. Марчак Ніколај Макарович—Кіевскöй Карса округса депутат, Украинскöй ССР.

4. Іскандаров Әжурабек—Кавібаданскöй округса депутат, Таджіскöй ССР.

5. Поскребышев Александр Ніколајевич—Белебејевскöй округса депутат, Башкірскöй АССР.

# Межөгса начальнöй школаын велөдыс Пудов Степан Ніколајевичлөн Госкаса „Горд звезда“ колхозö ічөт жык воқыслы да мамыслы ВОГСА ПІГМÖ

Чолом Ніколај вок!

Некымын лун сајын ме тисан полүчити піемö. Зев рад. Рад сы вöсна, мыј таво колхозын вöчөмныд 850 трудофен, боетанныд уна нан да мукод полö продуктa—погö овны бура, гажса, долыда. Лөсөдöј поре, выгөднöй візантор.

Јуöрта, Анфіса чојыд муніс Москва, СССР-са Верховнöй Сөветлөн медвоззө сеесіја вылö. Сіјö народлөн слуга—ыжыд почетнöй званіе.

Бур туј сылы!

Вөзö, та улö гіжа мамыдлы, кодöс тесан кора мамыдлы не сөмын лыддыны но бура разаснајтны мамыдлы религіознöй дурман жылыс—религіја жылыс лөжсö

Мам! Те пыр-на ескан „јенлы“ да верітан попјаслыс мојдöмсö „јен“ жылыс да „ад“ жылыс. Тајö, „јен“ жылыс да „ад“ жылыс сорны вöлі важөн сіјөн, медым јонжыка озыр јöзлы јуны вірсö гөлјаслыс, медым гөл морт воча ез мун озырлы, а сылы нырвылас устöз ужаліс.

Оні мунö Испаніјаын да Кітајын војна. Кодјас тајö котыртисны? Ферт-жö буржуј—капіталістјас. Фашистскöй Германіјаын да Італіјаын јöзсö ылöдлөны і најöс фашистјас нубдöны „христосос“ спасітны, а бөрнас шöктöны гөл мирнöй јöзсö віјавны да налыс ембурсö бостны.

Мам! Те гөгөрвоан, мыј мі олам сөмын мушар öтi квайтöд јукөн вылас тащöм шуда да гажса олöмын.

Мыјөн шуда міјан олöмыс? Міјан властыс рабочöй да крестанін кыын. Міјан странаын век кежлö бырöдöма експлоататорјасöс, бырöдöма помещікјасöс, фабрикантјасöс, кулакјасöс.

Міјан öні абуöс вірјуысјас да јöз уж вылö шöгыс јöз. Öні свободнöй сөветскöй труженнікјас уж алöны мортлы шуд да счастје вылö.

Міјан странаын быд мортлөн ем право уж вылö, велöдчöм вылö, шöйтчöм вылö. А дојман-кö лібö висман-кö і сетöны отсöг болнічјасын лечітöмөн дај сөмөн семјатö відöм вылö.

Важөн царскöй правітелство дырји нывбабајас ез лыддывысны морт тујö, быд ногыс најöс нартітлывлісны. Нывбабајас вöлі сібдöмадöс аслас семја бердö, најö ужалісны да олісны öтi пöслöвіца куза „кöбыла-пö абу вöв, а баба абу морт“.

6. Папјан Мацак Петросович—Степанаванскöй округса депутат, Армјанскöй ССР.

7. Вершков Петр Афанасевич—Тбіліссса кыз квайт Коммунар німа округса депутат, Грузінскöй ССР.

8. Лозовскіј Соломон Абрамович—Молотовскöй округса депутат, Кіргізіскöй ССР.

9. Тімошенко Семјон Константинович—Харьковскöй селскöй округса депутат Украинскöй ССР.

10. Шмітг Отто Јульевич—Казанскöй округса депутат, РСФСР.

Постојаннöй комиссіјас бөрјöм бöрын Націоналістэс Сөвет сессіјалөн первојја заседаниее помасö. (ТАСС).

Öні кушöм олöмын олöны нывбабајас?

1917-өд воса Октабрскöй Соціалістическöй революціјасан нывбабајас міјан странаын лоіны тырправа а гражданкајасөн. Міјан öні сетöма öткод права мужчінакөд. Нывбабајаслөн ем право уж вылö, шöйтчöм вылö, велöдчöм вылö да с. в. Нывбабајас міјан странаын мужчінакөд öтмозна вескөдлөны государствөдн. Најö решајтöны государствөннöй делöјас.

Міјан страна са нывбабајаслы сетöма став условіејасöс, медым вермісны участвуютны гажса олöм течöмын. Кагајас да челаф відöм вылö котырталöма делјаслыјас, делсадјас, а кагаасыс мамјаслы лөсөдöма аса особöй домјас. Быд кагаасыс нывбабалы вајöзыс кык төлыс воэ дај вајöм бöрас кык төлыс сетсö отпуск сылы уж дон мытöмөн.

Öні те, думышты мам, астö. Те öд важја царскöй правітелство дырји ачыдна кагатö вајліи уж вылад і сетысаң гортад лоі вајны сумöд кідозын (пестерын). Öні уна кагаа мамјаслы государство сетöыжыд пособіе. Со кушöм шудаöс öні нывбабајас. Со кушöма төждысöны öні челаф вöсна.

Мам! Думышты те, мыј вöвлі важөн Комі муын? Вөрöд важөн ветльвліс сөмын зверјас, а Јемва јуöдыд купеч Мітіт Пашлөн омöлік параход.

А. Öні мыј ем?

Важөн-нын крестанінныд важја пу гөртö вежіс көрт плугјөн. Колхознöй мујас вылын ветлö трактор. Важөн-кö мојдлывлісны ковјор вылын-пö „јен лебö“, öні тенад аслад Анфіса нылыд лебзис Москва машына вылын (самолөтөн). Код-кö думыштыліс-ö важөн, мыј Комі вөрöд мунас ыжыд шумөн машынајас, а öні со ветлөны уна со автомашынајас, кыптис выл промышленнöй кар—Чібу, а регыд грымдас, кутас гажöдны сөд вöрсö стальнöй појезд. Тајö міјан Комі муын, тајö міјан Јемва бокын.

Со, мыјөн мам, шуда да гажса олöмыс, көні музöм ні дышмöм он ағзыв, а сөлөмыд пыр кыскö выл ужö, выл вермөмјас шөдöдөм вылö.

Быдлаын-ö тащöм олöмыс öні? Абу тащöм! Гажса долыд олöмыс сөмын міјан Сөветскöй Сојузын, мушар öтi квайтöд јукөн вылас, а сајас, капіталіс-

тіческöй странајасын олöмыс век-на важја царскöй Россіја код.

Капіталістическöй странајасын ужалыс јöз оз іметны сіјö правојассö кушöмсö сетöма міјан. Сөні тырöмадөс карјас да сіктіас ужтöмалыс јöзөн. Мөдса бур ужалыс јöзыс корсөны уж да нан кусок, налөн семјасыс кулöны шыгылы. Код сурöыс көт і ужалöны капіталістјаслы, но најö асөыныс кынём пöтсö оз вермыны шөдöдны. Том-јöзлы абу некушöм условіе велöдчöм вылö.

Шöйтчöм жылыс і думыштыны оз поэ, капіталістическöй странајасын рабочöјјас ужалöны суткінас 13-14 час, а мукодлаас і 18-20 часöз. Олöны најтдука керкајасын. Висмаскö рабочöј, сіјöс лечітöм пидді шыбытöны ывлад, көні сіјö помалö асөыс олöмсö. А помещікјас, капіталістјас да купечјас барствуетны—гаждöчöны да сылöны. Најö шудны міјан-пö „јен“ шöктöма озыравны, а ужалыс јöзлы корысавын.

Со öд көні мам „јен“ јывсыд мојд вöчысјасыдлөн целыс јöзтö ылöддыны да нартітны. Міјан странаын тајö нартітöмыскöд важөн-нын помалöма. Воас сіјö кадыс, кор помаласын öні-ја капіталістическöй странајасын ужалыс јöз вылын нартітöмсö. Воас сіјö кадыс, кор ставмуывса ужалыс јöз кутасын мунны-міјанкөд öтi тујöд да стрöитны асланыс шуда да гажса олöм. Оз „јен“ (коді некодыр ез вöвлы) вај налы шуда олöмсö, а асныс асланыс көн вöчасны.

Ме думыс, те, мам, гөгөрвоан. І талунсаң он кут „јенлы“ ескыны. Не сөмын аслад јурис шыбытан религіознöй мөвптö, но аслад нем чöжса олöм примерјас вылын петкөдлан мукод верујушщöјјаслы (кодјас öнöз-на запутајтчöмадөс попјас ылöдлөмөн), мыј „јен“ ез вöвлы, öні абу дај воэ оз ло. Гажса да шуда олöм ті лөсөданныд асланыд честнöй ужөн.

Сталин јорт вескөдлөм улын, воэ выл вермөмјаслан!

Чолом, тең мамö!

Аслад пі—СТЕПАН. Межөг сікт

Отв. редактор

Н. ЛАПІН.